

A quarterly organ of the Esperanto Association of Britain
Kvaronjara organo de Esperanto-Asocio de Britio
No. 45, April-June 2009 ★ N-ro 45, aprilo-junio 2009

ISSN 1741-4679

International communication without discrimination ★ Respect for all cultures
Internacia komunikado sen diskriminacio ★ Respekto por ĉiuj kulturoj

Action for "linguistic democracy" at World Social Forum

Esperantists began to work in the World Social Forum from the beginning of 2001. Local groups in Brazil and the Brazilian Esperanto League, the World Esperanto Association (UEA), *Libero por la Lingvoj* (www.liberoporlalingvoj.cjb.net), www.mas-eo.org, the Pakistan Esperanto Association, Indian Esperanto Federation, volunteers in Togoland, and many others cooperated to point out the social importance of language and culture.

In October 2002, WSF refused an offer of translation into Esperanto from its website. In

reaction to this, the late Claude Piron wrote:

"... La monda socia forumo certe estas la iniciato, kiu plej esperigas ĉiujn, kiuj deziras, ke enmondiĝu nova ordo ekonomia kaj politika, pli justa ol tio, kion oni nun trudas al ni kun la nomo 'tutmondiĝo'. Sed por efike agi, necesas efika komunikado, precipe inter la aktivaj elementoj de la plej malfavoritaj medioj. Necesas ankaŭ ŝanĝo en la maniero pensi, distanciĝo rilate al la valoroj, kiujn la amas-komunikiloj disvastigas: tiuj, tre ofte, esprimas nur la interesojn de la potencularo ..."

Continued overleaf

Left: "Esperanto = Respect for all languages" in Portuguese.

Below: First contact with Esperanto at the World Social Forum in Belém

- **How to lose a war by not knowing the language of one's adversary**

- **The Times Literary Supplement features Esperanto in review**

(see page 15)

- **Feature in The Linguist**

(see page 15)

Linguistic democracy

At later Forums, but mainly in Mumbai, participants began to acknowledge the necessity of discussing "linguistic democracy", and that English not only did not solve the problem of international communication but often even hindered it, particularly by its suppression of other languages.

Eventually, the contacts with the World Social Forum progressed and it accepted the placing of Esperanto translations in its website.

Esperanto officially on website

Esperanto is now officially on the website of the World Social Forum (www.forumsocialmundial.org.br).

An important part of the work that Esperantists have done for the success of the Forum is translation of texts, which, for instance, enable people to read texts originally written in Arabic, Japanese, Russian, etc. They still need more competent translators to come forward. Please see: <http://parolumondo.com/forumo/> (kunlabori), or contact Emilio Cid in São Paulo, Brazil; e-mail: emilio.cid@uol.com.br.

Action in Belém

At the latest World Social Forum, in Belém, northern Brazil, the

scheduled talk on cultural rights and Esperanto took place on 28 February, with more than 40 people attending, mostly Brazilians. The room was full. It was a successful meeting, although the questions on language were highly varied as the talk was the only one at the Forum that dealt with a linguistic theme.

Mexico too

Among the other participants from the Esperanto world was the Mexican Esperanto Federation. There were, in fact, social forums held around the world at the same time. The Mexican Federation ran an information stand on Esperanto at the local event in Mexico City. Flyers were handed out, and the provision of information on a personal, one-to-one basis was clearly fruitful.

On 30 January a film team from the satellite, cable and internet channel TeleSUR visited the stand and interviewed the president of the Mexican Federation, although only the notion of "an international language" got past the editors.

The stand was judged to be a great success, with many visitors who were prepared to listen with open minds.

(More information at: www.esperanto-mexico.org/eo/taxonomy/term/2.)

Kurioze!

Kaj EAB Update kaj La Brita Esperantisto volonte ricevas raportojn, kiel ajn koncizajn, pri la Esperanto-rilataj vojaĝoj de britaj esperantistoj. Lastatempe mi rimarkis dum legado de internaciaj periodaĵoj, ke jen kaj jen partoprenis esperantisto el Britio, tamen, ne revenis ĉio – kaj neniuj scias, kiu tie estis. Kurioze!

Se vi vojaĝas eksterlanden por ĝui Esperanto-kunestadon, aliaj membroj volonte aŭdas pere de ni viajn spertojn kaj opiniojn. Bonvolu laŭeble aldoni ankaŭ fotojn. (Ne gravas, se vi sentas vin nesperta – ni ja redaktos laŭnecese.)

Ĝoje mi rimarkis, ke nia Ĉefdelegito de UEA, Hilary Chapman, agadis en Kamerunio (vidu en la printempa numero de LBE). Mi mem lin superkape salutis de 30 000 futoj, kiam mi flugis al Sudafriko, kie mi dum mallonga vizito sukcesis renkonti tri esperantistojn. Mi esperas reiri por profundigi la kontaktojn.

Geoffrey Sutton

- Material for the next issue of *EAB Update* should be with the editor no later than 24 May.
- Materialo por la venonta numero de *EAB-Gisdate* atingu la redaktoron plej laste la 24-an de majo.

EAB-Update / Ĝisdate is a quarterly organ of the **Esperanto Association of Britain** / estas kvaronjara organo de **Esperanto-Asocio de Britio, Esperanto House / Esperanto-Domo, Station Road, Barlaston, Stoke-on-Trent ST12 9DE.**

Tel. 0845 230 1887 or +44 (0)1782 372141

Fax / fakse: on request / laŭpete

E-mail / rete: eab@esperanto-gb.org

Websites / ttt-paĝaroj: www.esperanto-gb.org
www.esperantoeducation.com

□ Membership of EAB costs £25 a year (£20 concession); supporter or youth member £10 / Membrigi en EAB kostas £25 pundojn jare (£20 rabatite); subtenanto aŭ juna membro pagas £10 pundojn.

☆

□ Material for *Update* should be sent by e-mail, computer disk (rtf format, please) or hard copy direct to the editor / Materialon por *Ĝisdate* oni sendu rete (formaton rtf, mi petas), diske aŭ papere rekte al la redaktoro: Geoffrey Sutton, 7 Clover Road, Aylsham, Norwich NR11 6JW; e-mail / rete: gsutton@computekmail.co.uk. Material may be in Esperanto, English, Welsh or Gaelic / Materialo rajtas esti en la lingvoj internacia, angla, kimra aŭ gaela.

□ EAB also publishes the review *La Brita Esperantisto*, wholly in Esperanto / EAB eldonas ankaŭ la revuon *La Brita Esperantisto*, tute en Esperanto.

☆

□ EAB is a registered charity (No. 272676) and an affiliated national association of the **Universal Esperanto Association**, which has official relations with the United Nations and Unesco / EAB estas leĝe registrita bonfara asocio kaj aliĝinta landa asocio de **Universala Esperanto-Asocio (Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 Rotterdam, Nederlando. Tel. 00 31 10 436 1044; fax / fakse: 00 31 436 1751; e-mail / rete: uea@uea.org; www.uea.org)**, kiu havas oficialajn rilatojn kun Unuiĝintaj Nacioj kaj Unesco.

☆

□ EAB is also affiliated to the International League of Esperanto Teachers and the European Esperanto Union / EAB aliĝis ankaŭ al Internacia Ligo de Esperantistaj Instruistoj (ILEI) kaj Eŭropa Esperanto-Unio (EEU).

☆

□ The views expressed in *EAB Update* are not necessarily those of the Management Committee of EAB / La opinioj esprimitaj en *EAB-Ĝisdate* ne nepre estas tiuj de la Administra Komitato de EAB.

Meze de vintro, meze de Londono ...

Points from the February meeting

In Calabria, your Secretary's southern hideaway, watches and diaries give way to the calendar: things get done (if at all) during the olive season, or the chestnut season, or before the vines are due for trimming. Very stress-free, very ageless. In a similar way, your Management Committee has an inexorable rhythm of meetings, following the seasons. Most recently, in early February, while the country was groaning under 'the wrong kind of snow', we foregathered at our usual trysting-place (Central YMCA: very 'proper'); all the 'usual suspects' were there, except Hilary Chapman who was busy 'investing in people' in Cameroon (through VSO) and had decided to step down from the Management Committee anyway; his place was taken by Geoffrey Greatrex, who has been co-opted until the next elections.

Old fellows

Joyce Bunting, Hon. Treasurer, has been busy researching the names of Fellows of BEA and EAB because, for some strange reason, no readily accessible records have been kept since 1966. The list is now complete and safely lodged at Esperanto House. A fine collection of stalwarts from yesteryear ... as well as more recent luminaries.

Joyce hopes to do something similar for presidents, and perhaps other office-bearers, of EAB, as records are not easily accessible.

Indian cooperation

Discussions about collaboration with our friends in India con-

tinue; it now seems likely that we shall sponsor a new edition of the textbook *Let's Learn Esperanto*, by Dr Ranganayakulu ('Ranga' for short: an Ayurveda physician, Secretary of the Indian Federation; former colleague of Geoffrey Sutton at UEA). While the book is in English, it is aimed specifically at an Indian readership. (I had to ask John Wells what a *bobofrato* might be: a brother-in-law at two removes, an important relationship in India, apparently. The Management Committee is lifelong learning in action ...)

Wedgwood Memorial College
Relations with the college in Barlaston have improved since the recent appointment of Carol

Smith as principal. Angela Tellier, Malcolm Jones and Viv O'Dunne have overhauled the pricing arrangements for all our courses there, and have managed to achieve some useful savings here and there. In case you hadn't realised, our college is the *least expensive residential education centre in the UK!* So, no excuse for not coming to a course – or three. Sometimes, we need just one or two more enrolments to make a course viable, so if in doubt – *SIGN UP!*

'A thorough job'

Once again, Joyce Bunting had quietly put together the Trustees' Annual Report and Accounts for submission to the AGM and the Charity Commission: as ever, a thorough job. She took the opportunity to explain some of the mysteries of modern accounting practice to the financially uninitiated among the Trustees.

We noted the grim situation

Letero el la Estraro de UEA

2008, la jubilea jaro de UEA kaj Internacia Jaro de Lingvoj baldaŭ finiĝos. Ĝi estis tre sukcesa jaro kadre de niaj rilatoj kun UN kaj Unesko. En aprilo UEA okazigis seminarion ĉe UN en Ĝenevo, kaj ĵus okazis honore al L.L. Zamenhof festa kunsido en la sidejo de Unesko en Parizo.

Sed ĝi bedaŭrinde riskas esti ankaŭ la jaro kun la plej malalta nombro de individuaj membroj de UEA post la Dua Mondmilito. Ĝis hodiaŭ 5 651 individuaj membroj pagis kotizon por 2008.

Estas necese, ke UEA reatingu 6 000 individuajn membrojn en 2009. Tio signifas, ke ni – la Estraro de UEA, la Centra Oficejo kaj vi – havas gravan taskon.

2009 estu la jaro, en kiu ni rekaptu niajn fortojn por komune labori por la disvastigo de la lingvo Esperanto kaj la idealoj de d-ro Zamenhof. La Centra Oficejo ĵus dissendis al la membroj, kies retadreson ni havas, alvokon por remembrigo.

Dezirante sukcesplenan 2009

Loes Demmendaal Estrarano pri financo kaj administrado
Osmo Buller Ĝenerala Direktoro

Redaktoro: *Kotizojn por UEA eblas pagi pere de EAB, ankaŭ per la reto. Vidu por pliaj informoj ankaŭ la pasintan numeron de EAB-Ĝisdate.*

in the financial world (which has affected EAB less than others, because of our relatively high proportion of assets in cash and fixed-interest); Joyce will no doubt say something about that at the AGM in Salisbury. We agreed, with interest rates at an all-time low, and share prices also low, to start 'drip-feeding' money out of cash and into a good spread of UK and global equity-based investments.

Steady inflow of new members

Viv O'Dunne always does impressive reports for us, with 'snazzy', multicoloured graphs and what-not, about the work of Esperanto House, especially book sales (healthy) and membership – which has been stable for the past year or so, around the 430 mark. A modest figure, by historic standards, but there is a steady inflow of new members, which augurs well for the medium term.

50th anniversary!

The year 2010 will see the 50th anniversary of the Somera Festivalo (previously the Summer School) in Barlaston. (Let me take this opportunity to scotch the rumour that Paul Gubbins was present at the first gathering, in short trousers ...!) The Management Committee decided, in principle, to support an appropriate celebration, involving some of the great names associated with this event. Paul, Malcolm Jones and accomplices will devise something suitable – so make a note in your forward planners: 'Aug. 2010, Barlaston'.

Publicity

Stephen Thompson reported on the first four months of the arrangement with Encore Public Relations, who are providing a range of publicity-related services for us. Needless to say, some teething-problems as Encore get to grips with our rather unique

mondeto, but Stephen is confident that everything is settling in well, and that it will be seen to be money well spent. We agreed to continue the 'trial period' until after the annual Management Committee Planning Weekend in June, when we can take a good, hard look at publicity in the round.

Beginners, which should be ready soon. As is common nowadays, it will probably be freely available on the worldwide web, as well as in print.

John Wells has been working assiduously on a new edition of his two-way Teach Yourself dictionary, which he hopes to complete later in the year.

Wedgwood Memorial College: "the least expensive residential education centre in the UK"

Geoffrey Greatrex nobly volunteered to take on Hilary Chapman's portfolio as Trustee Responsible for Publicity, working with Stephen, Publicity Co-ordinator. Geoffrey Sutton has also volunteered to help with publicity, concentrating on a couple of specific projects. (More volunteers *always* welcome, by the way – contact Stephen <stephen_keith@hotmail.co.uk>)

Butler Library

The Butler Library regularly acquires books and archival materials from a variety of sources, which Geoffrey King, our (Principal) Hon. Librarian assiduously sorts and catalogues. Their most recent acquisition is a quantity of materials in and about Volapük – including, I believe, some audio materials!

Publications

In between nappy-duties, Edmund Grimley Evans continues to keep our *Eldona Fako* ticking over; with Simon Davies and Angela Tellier, he has been working on a new edition of Montagu Butler's *Esperanto for*

Potential publishers, please form an orderly queue ...

Congress in Salisbury

Jean Bisset updated us on arrangements for the British Esperanto Congress in Salisbury, details of which I may not divulge, under pain of unmentionable sanctions. It sounds like a delightful venue in the cathedral close – and, of course, the participants will be delightful too!

This year's AGM promises to be interesting, with two candidates for president, new candidates for the Management Committee, and a motion for debate. Joyce and Edmund have amended the ballot-paper to allow for this outbreak of democracy.

Which took us to the witching-hour; our President-Chair closed the meeting with what, once again, can only be described as 'uncanny' punctuality! I immediately fled to Calabria to recuperate from so much excitement.

David Kelso,
Hon. Secretary

Trustees' Annual Report 2008

The trustees are pleased to present their report with the financial statements of the charity for the year ended 31 October 2008. A full copy of the report and financial statements may be obtained from Esperanto House.

The Management Committee of the Association are the trustees of the charity. Those who served from 1 November 2007 to 31 October 2008 were: John Wells (*president*), Edmund Grimley Evans (*vice-president*), David Kelso (*hon. secretary*), Joyce Bunting (*hon. treasurer*), David Bisset, Jean Bisset, Derek Tatton (*to 10 May 2008*), Hilary Chapman (*co-opted 10 May 2008*), Geoffrey Greatrex (*co-opted 27 September 2008*).

Staff and appointees

Education and Development Co-ordinator: Angela Tellier. Office Administrator: Viv O'Dunne. Honorary Librarian: Geoffrey King. Webmaster: Bill Walker. Editor *La Brita Esperantisto*: Paul Gubbins. Editor *EAB Update*: Geoffrey Sutton.

The objects of the Esperanto Association of Britain

To advance the education of the public in the international language Esperanto in the furtherance of international communication without discrimination, and of the natural right of all people and peoples, their languages and cultures to be treated equally.

Activities undertaken to achieve the objects

The trustees appoint staff, team leaders and individuals to carry out specific activities. Many are volunteers, without whose staunch support little would be achieved, whilst the trustees undertake many jobs in a voluntary capacity. The Association

depends on such people for the following activities:

- **Education:** provide postal and residential (educational and cultural) courses for students of all levels with experienced Esperanto teachers – each level leading to an examination; a language awareness course for primary school children, with support and Esperanto teachers; *Esperanto Education* and *Springboard to Languages* websites; develop modern educational materials and choose literature for the bookshop; produce education-related publicity materials; operate *Telephone Buddy* system.
- **Butler Library:** study and research facility for Esperanto history and culture.
- **Publicity:** language shows; media coverage of events; press releases, particularly educational; occasional advertisements in national journals; comprehensive website with information for enquirers and links to other Esperanto organisations.
- **Members:** newsletters in English and Esperanto; encourage members to attend national and international congresses, to correspond internationally and read Esperanto literature; stimulate group activity; advise and help with the British Esperanto Congress.

Summary of main achievements during the year 2007–08

- **Springboard to Languages project:** Four pilot primary schools have an Esperantist teacher, although in two the teaching is shared with school

staff. A Home Education Group began in April 2008. Four of the five groups plan to continue next year (one school will cease after the two-year pilot programme). One will move towards a self-sustaining model with class teachers gradually taking over teaching. The first pilot school has set up successful partner links with Benin, Hungary, Germany and France. EAB assisted one pilot and two international partner schools through a successful application under the Comenius scheme to achieve EU-funding for reciprocal visits: EAB is listed as an associate partner. In August 2008, 3 teachers and 9 children (accompanied by parents) from a Cambridge pilot visited a partner school in Herzberg, Germany. Partners are currently being sought for all the schools. Staff and pupils are enjoying the course and finding it beneficial.

- **Examinations** in three stages were prepared for schools at Key Stage 2. Improved materials and teacher handbook were prepared.
- **Manchester University** is undertaking a long-term independent evaluation of the Springboard programme. Their first-year report was presented October 2007. Manchester is listed as an associate partner in the Comenius Application and they will be evaluating the success of the partnerships.
- **Media:** *The Times Educational Supplement*, *The Independent* newspaper, review *Esperanto* (UEA) and several other overseas Esperanto magazines carried reports about the Springboard pilots. There is wide interest in the progress of the course.

Presentations were given at the World Esperanto Congress in

Rotterdam, Asian Congress in Bangalore and Interlinguistics Congress in Poznań, plus radio interviews with Radio Poland and Manx Radio.

• **Promotion:** *Springboard* was again represented at the CILT Primary Languages Show in Manchester (2 days).

• **Publishing:** The *Elementary...!* course and resources book are now available in book form, along with CDs and a tutor handbook; a *Games* CD was produced; *Presenting Esperanto* CD was updated and an 8-minute DVD of a pilot school in action was recorded. *Conversational Esperanto* has been reformatted ready to be published in a second edition.

ODD course: A new 'Open Democracy' Discussion group convened in January and October. It is a cultural and educational event for fluent (and reasonably fluent) Esperanto-speakers, covering a wide range of topics.

• **Publicity:** EAB organised a stand at the London Language Show for three days, when a new CD *A Taste of Esperanto* was distributed free during the exhibition.

Selena Scott's short film for TV featuring Esperanto and the *Somera Festivalo* appeared in the series 'Tales from the Country'. Publicity was snatched from Littlewoods Direct when they announced that a new TV advertisement was in Esperanto. The language used was not really Esperanto, but gave rise to several radio and newspaper interviews.

A professional PR company was engaged in October 2008, for six months in the first instance. Their brief is to raise EAB's exposure nationally.

The EAB website was visited on average 280 times every day.

• **Butler Library:** Concise catalogue was completed in June 2008. It contains 13,606 distinct

records and may be consulted online or downloaded. Work on the major catalogue and conservation continued, including further binding of magazines, minutes, etc. The library was used for research by members – especially during *Somera Festivalo* residential course, and occasionally by journalists.

• **British Esperanto Congress 2008** in Southport in May was successful, and local publicity reaped from it. Roman Dobrzyński, from Poland, showed films of Esperanto work at *La Bona Espero* foundation in Brazil.

Administration: credit card payments for all services can now be accepted by telephone.

Plans for 2008–09 and further *Springboard* project: Find more pilot schools; complete the range of project materials.

• Extend INSET for primary school teachers; extend partner school links abroad.

• Complete course for Key Stage 1 pupils

• Update a three-part series for secondary schools and general use: Grammar, Dictionary, and course based on Butler's *Esperanto for Beginners*.

• Book on British Minority Languages Gaelic, Welsh, Cornish, etc. to be explored (2010).

• Improve publicity in prestigious media, especially about *Springboard*.

• Language Show in November 2008

• CILT Primary Languages Show in March 2009

• British Esperanto Congress in Salisbury May 2009 and Llandudno 2010.

• Continue work on library major catalogue and improving library collection.

• Find more trustees.

Future of Wedgwood Memorial College

A temporary (12 months) part-time appointment has been

made for Principal of the college. The college is still being evaluated by Stoke City and Staffordshire County councils in consultation with users, including EAB. Results were promised for November 2007 but though EAB took part in a NIACE enquiry, and received a copy of the report, no decision has reached the trustees yet from SOT or Staffordshire CC.

Membership

Life members 25, full members 336, family members 15, supporters 57.

New members and supporters were welcomed, but several aged members died during the year. Members and supporters receive *EAB Update* newsletter (English and Esperanto) quarterly. In addition, full members receive an all-Esperanto journal – *La Brita Esperantisto* – twice a year, and are automatically affiliated to *Universala Esperanto-Asocio*. Full members are entitled to vote at the AGM. Services include transfer of payment for international Esperanto events via the UEA credit system. The modest subscriptions have not increased for several years.

Financial review of the year

Income is derived from investments, membership subscriptions, sales, bequests and donations and spent on the charitable objects. Grants were received from *Esperantic Studies Foundation* and *Institucio Hodler '68*. The trustees sought advice on the spread of investments, and as a result adjusted the balance slightly between asset types in July 2008. Global financial instability during the year resulted in a fall in the total value of EAB's investments by 17%.

• **Donations** are gratefully received and acknowledged. A legacy of £11,420 for general funds was received from the

estate of Ruth Sylvia Fitton.

- **Reserves.** The Association has good financial reserves. This enables the trustees to plan activities which once started must be continued for several years to bring results. Two years ago the trustees designated funds to the main areas of activity in a five-year forecast. Designated funds can be redirected to other projects at the discretion of the trustees.

'Free reserves', or uncommitted funds, are required to meet any emergency or shortfall in income. £150,000 is considered sufficient cover for 18 to 24 months.

- **Scout Esperanto League of Britain** entrusted money to EAB in 2002. If the Scout League in Britain has not been restarted within seven years the money may be used for other youth activity.

Investment policy

The Constitution states that the trustees have power to make investments as they see fit. Their duty is to seek both adequate income and capital growth. At the AGM in 2008, the membership showed an overriding wish for the Association to hold assets in socially responsible funds. Capital is invested in deposit accounts and unit trusts specifically designed for the charity sector, which are for the greater part socially responsible. The split between asset classes is approximately:

Cash	33%
Fixed Interest (bonds)	19%
Equity (shares)	32%
Property units	16%
Total value of cash and investments at 31 October 2008: £1.3m.	

Investment managers

CCLA/COIF Charity Investment Funds, London; Black Rock, London; Charities Property

Fund, London; Charities Aid Foundation, West Malling, Kent.

Approved by the trustees and signed on their behalf on 7 February 2009 by:
Prof. J.C. Wells, President
E. Grimley Evans, Vice President

Independent Examiner's statement (extract)

In accordance with my examination, no matter has come to my attention:

(1) which gives me reasonable cause to believe that in any material respect the requirements

- To keep accounting records in accordance with section 41 of the Act; and

- To prepare accounts which accord with the accounting records and to comply with the accounting requirements of the Act have not been met; or

(2) to which, in my opinion, attention should be drawn in order to enable a proper understanding of the accounts to be reached.

N. St.J. Brooks
 Kingston Smith LLP
 Chartered Accountants.
 February 2009

ELEKTO **ELECTION**

Candidates for 2009–10

There follow the mandatory statements by the candidates for election to the Management Committee (ManCom) to take place by post and at the Annual General Meeting at the British Esperanto Congress in Salisbury.

David Bisset:

I am Chair of the Butler Library Committee; and formerly was Chair of Publicity and Webmaster. I am a UEA *fak-delegito*; Hon. Secretary of SEA; and editor of *Scottish Esperanto Bulletin*. I have participated in the organisation of many Esperanto events, including congresses, and Esperanto House inauguration.

I was much involved in the move from London to Wedgwood College; and hope the College will emerge positively from its present difficulties; and that our relationship will be strengthened. I am fully committed to the continued progress of the Butler Library, which is a resource of international significance.

I regard myself as belonging to a community and also to a campaigning movement; and believe that EAB's progress depends upon analysis, planning, imagination, and rigorous evalua-

tion of initiatives. There is space for Esperanto within internationalist and radical structures. Esperanto is intrinsically linked with justice and Human Rights.

EAB urgently needs more members, but must also relate to those outside traditional organisational groupings. I believe that Esperanto is a unique linguistic and cultural phenomenon which has much to offer to individuals and the world.

The world is rapidly changing; we must react creatively, while remaining true to our core values.

Jean Bisset:

Having been involved with Esperanto now for more than forty years, I have obviously met a great many Esperantists from Britain and abroad. I feel it has been an enriching experience, whether it has involved listening to an erudite lecture delivered in fluent Esperanto, or welcoming a young foreign learner who has

just been taking their first steps in the language. For a few years I was responsible for arranging lecture tours for foreign Esperantists. On three occasions these visitors were also musicians, so concerts for non-Esperantists were arranged. This was an excellent way of showing the language at work.

For several years the Study Weekend at Dunblane was my responsibility, I now share this task with Hugh Reid. Helping to arrange events such as Zamenhof Day celebrations, and congresses, (Scottish and British) has also been part of my Esperanto activities. This year, with help from my husband, I am occupied with planning the British Congress. I continue to make several visits a year to Barlaston to work in the Butler Library.

If the membership wishes me to represent them for a further year, I shall endeavour to carry out all the obligations to the best of my ability.

Joyce Bunting:

Many statutory changes have been introduced during the years I've served as Honorary Treasurer. In order to keep up to date, I have attended seminars and studied professional journals regularly. I've done my best to learn about investments and keep a cool head during the ups and downs of the last ten years.

The next five years are likely to be crucial and challenging to EAB – not just because of the financial crisis 'out there'. We are still in the middle of the Springboard to Languages project, and I look forward to the results of Manchester University's independent evaluation.

My wish is to see members working harmoniously with the trustees in pursuance of the stated aims of the Esperanto Association. This will bring benefits to the membership and the general public.

I have great admiration for my co-workers both on the committee and among the members. They make the work rewarding. If elected for a further year, I will continue to play my part to the best of my ability.

Ian Fantom (candidate for President):

If elected, I shall call for a meeting with the Charity Commission to present my research findings, requesting them not to intervene unless necessary. I shall call for a meeting with the local authorities re Wedgwood Memorial College and Esperanto House, and call for a public enquiry. I shall want to know how charitable funds came to be used to build a house for the local authorities with partial lease-back and no membership vote.

I shall bring in reforms which may need EGM approval. These will include an ending to excessive secrecy and defamations (e.g. the President's statement in Update 41). I shall combine the periodicals into a single monthly. I shall reinstate support to federations, and encourage those like Annice Szrajbman, who has been courageously attempting to revive her federation against the odds. I shall set up internet-based information services similar to those which I created in the 1970s. I shall present to the membership the true situation as regards membership and finances and encourage membership involvement, including recruitment of resigned members.

I stood firm. My open letter to your President remains unanswered. Now is the time to challenge for the Presidency.

Geoffrey Greatrex:

I was on the Management Committee for much of the 1990s and was president of EAB, 1993–5, 1997–8. Since moving to Canada in 1998, I remained in touch with the British movement, attending the British congresses in Stoke-

on-Trent in 2002 and Letchworth in 2007. This year I took part in the Ni Festivalu weekend in January. Over the coming year I hope to contribute to work in publicity/informado generally. I am usually in Britain once or twice a year and thus able to attend at least some of the committee meetings, e.g. in February this year. Naturally, I am in regular contact with the movement by e-mail.

Edmund Grimley Evans

Mi naskiĝis en 1966 kaj loĝas en Kembriĝo, kie mi laboras kiel esplorinĝeniero. Mi lernis Esperanton ĉirkaŭ 1985 kaj estas membro de la Administra Komitato de EAB de 1997. Krom tio miaj agadoj en Esperantujo inkluzivas tradukadon kaj interpretadon, kaj redaktadon kaj reviziadon por *Monato*. Mi faris novan vortaron Esperantan–anglan, kiun mi esperas iam eldoni.

En la pasinta jaro miaj ĉefaj taskoj en la komitato rilatis al eldonaĵoj kaj retaj aferoj. Se mi estos elektita, mi volos plu okupiĝi pri tiuj aferoj.

Lastatempe EAB eldonis aŭ helpis eldoni ĉirkaŭ du novajn librojn ĉiujare. Mi esperas, ke tiu agado daŭros, kaj ke EAB ankaŭ plu okupiĝos pri aliaj, pli modernaj specoj de eldonaĵoj kiel KD-oj kaj DVD-oj. La produkto-kostoj de tiaj eldonaĵoj faladas, kio prezentas bonan ŝancon. Samtempe, interreto estas uzata de pli kaj pli da homoj kaj konkurenca kun tradiciaj eldonoj. EAB devos sekvi la evoluon kaj esti preta laŭeble profiti ĝin.

Kompreneble, la agado de EAB dependas de volontuloj. Mi esperas, ke la projektoj de EAB plu ĝuos la subtenon de multaj entuziasmaj volontuloj.

Clare Hunter:

I began speaking Esperanto in 2006, after four years of being an

eterna komencanto. For the past two years I have been a member of JEBCOM, the committee of Junularo Esperantista Brita, where I currently fulfil the role of secretary. As part of this role I have taken responsibility for organising quarterly JEB meet-ups in different parts of the country, including last summer's weekend away in Buxton and a day trip to Worcester, to which we invited a Belgian Esperantist. I write regular articles for *EAB Update* so that the wider Esperanto community in Britain is aware of the progress JEB is making, and have volunteered my time to promote Esperanto at the Language Show.

If I were elected to the Management Committee, I would like to facilitate greater cooperation between JEB and EAB, and hope that it might encourage more JEB members to become involved in EAB and participate in the Association's activities such as Ni Festivalu.

David Kelso:

2009 is, I think, the 50th anniversary of my debut in the Esperanto community. I have every intention of making my second half-century in Esperanto as rich, diverse and rewarding as my first.

As ever, we have two overarching goals, at national, local and global level: to promote Esperanto as a neutral inter-language for *everyone*; and continuously to enrich our unique, supranational culture. In recent years, my major contributions have been: a) as Angela Tellier's 'Principal Bag-Carrier', helping to develop the prestigious Springboard project; b) as Secretary of EAB, making myself thoroughly unpopular among our main activists by regularly reminding them of the lavish promises we make one another, at congresses, in the Management Committee and over a jar of foaming ale. With your support, I'll do something similar next year and beyond. My New Year resolution?

– improve my own Esperanto by *reading* more and writing less, but better.

Allow me to take this opportunity to plead with my fellow-members that we all use our votes in this election *responsibly*. Please, vote only for candidates who you are *sure* will make a real and *positive* contribution to the work of the Association. Thank you.

John Wells (candidate for President):

Estas honoro rekandidati kiel via Prezidanto.

I believe that over the last five years I have guided our Association wisely and soberly. With the unanimous support of the other Trustees, I now look for your renewed vote of confidence.

During the years I have been President, the Management Committee have kept EAB's finances in good order. We have invested significantly in education, particularly in the form of

the Springboard project. Our current premises in Barlaston represent a great improvement over the Holland Park Avenue building that we sold ten years ago. The Butler Library has been restored.

Our two periodicals, *La Brita Esperantisto* and *EAB Update*, come out regularly and punctually. We have published a steady stream of new books and booklets. We continue to experiment with different ways to improve our publicity.

As Emeritus Professor of Phonetics at UCL I maintain a relatively high public profile, not limited to my support of Esperanto. You may have seen me in press reports or on television or heard me on the radio talking about various other linguistic topics. Raising awareness of language issues in general can only help the Association's aims. I am happy to invite your continued support. □

RADIO

RADIO

Radio broadcasts in Esperanto

Although there are still a few Actual Radio broadcasts from Vatican Radio, Radio Havana in Cuba and Radio China international, the main change recently has been the move away from live radio broadcasts to the more modern 'Podcasts', which give perfect listening, whenever you like, as often as you like. With a few clicks of your mouse you can arrange for them to be automatically 'fed' into your computer every day, and then you can copy them into your I-pod or MP3 player, and listen to them not only whenever, but also almost wherever you like, thus perfecting your Esperanto as you do the gardening or the dishes, or walk to work! You can connect the MP3 into loudspeakers

(the older computer ones are ideal) or buy new ones which are reasonably inexpensive, and use them at your Esperanto club or in the house.

The most popular podcasts at present are:

(1) **Radio Polonia** – for the daily Polish Esperanto podcasts. Probably the best and most reliable of the Esperanto Radio programmes. You will find their home pages at: www.polskieradio.pl/eo/. They are clearly laid out and are always up to date, with clear instructions on how to listen, how to subscribe (at no cost) to the daily podcasts, which will then be downloaded automatically to your computer via 'I-tunes' (which is easy to download if you do not already have

it). The last ten days' podcasts and summaries of the contents are available on the archive as well as a photo gallery. The content of the podcasts is always interesting, particularly the series "Ni invitu al Pollando", which each week usually, on a Saturday, describes a different town or village in Poland, and well worth keeping for future reference.

(ii) **Radio Havana Cuba**, is at www.ameriko.org/radiokubo, which brings you straight to their home page with the table of their weekly podcasts on Sundays from 15.00 UTC in date order, and your choice of listening immediately or downloading the podcasts. There are also links to many other interesting sites.

(iii) For **Radio China Internacia** go to their homepage at: <http://esperanto.cri.cn>. On the right-hand side of the home page are the 'buttons' for the podcast and the televised broadcasts. They still also broadcast daily on shortwave radio at 19.30 to 20.00 UTC on 9745kHz and 7265kHz, which can be heard quite clearly via a European relay station.

Ask for their interesting and colourful quarterly bulletin *Mikrofone* when you write in with your report!

(iv) **Vatican City** is at www.radio-vatikana-esperanto.org/index.php. Their home page is simple and easy to follow, yet has all their radio broadcasts from 1976 to the present day available to listen to straight away or to download as a podcast.

(v) **Radio Esperanto** – Podkasta servo de la periodaĵo *La Ondo de Esperanto*, monthly half-hour podcasts from Halina Gorecka and Aleksander Korĵenkov. Go to <http://la-ondo.rpod.ru>, which will bring you straight to the podcast via Windows Media player.

Finally don't miss **Esperanto TV Białystok** at www.itvc.pl/?link=szczegoly_klipu,id:993, which is now on the net until,

and no doubt for some time after, the 94th World Esperanto Congress in Białystok from 25 July to 1 August this year.

Other information

There are many other sources of Esperanto radio on the internet, too numerous to describe in detail, but input 'Esperanto on the air' to open a good one with links to other sites of interest to Esperantists, as is 'Radio Esperanto online'.

These sites do tend to come and go, but I try and keep track of them and am always happy to help either by phone on 0151 638-6802 or by e-mail at: EsperantoCH45@aol.com.

Listening regularly to Esperanto broadcasts or podcasts is one of the finest ways of becoming used to hearing and understanding Esperanto spoken by people from other countries, making your Esperanto holidays abroad so much more enjoyable.

Above all, do not forget to write to the stations and tell them that you've listened, and how you enjoyed their programme. Any suggestions or comments you may have will always be well received. Their contacts from listeners are their life blood, and without them they will not survive!

I wish you happy listening!

Ian Mac Dowall, 20 Oct. 2008

Pozitivaj efikoj de kampanjo en Usono

'Esperanto oficiale instruata en kvar usonaj universitatoj'

Artikolo pri Esperanto, kiun verkis Miranda Trimmier <www.utne.com/bios/Utne-Reader-Interns.aspx> sub la titolo "Enthusiastic Speakers Keep Utopian Language Alive" <www.utne.com/Spirituality/Enthusiastic-Speakers-Keep-Utopian-Language-Alive.aspx> aperis en la progresema usona gazeto *UTNE Reader*, kiu pripraktas alternativajn politikojn, kulturon kaj novajn ideojn.

En la lasta alineo la leganto estas invitita konsulti la anglalingvan version de Wikipedia pri Esperanto <<http://en.wikipedia.org/wiki/Esperanto>>.

La inspiro por tiu artikolo senteble fontis el la sekvaj lokoj:

The Boston Phoenix: "Excerpts from the MIT Esperanto Club's list of Useful Expressions in Esperanto" <<http://thephoenix.com/Boston/Life/74919-Excerpts-from-the-MIT-Esperanto-Clubs-list-of-us/>> (humura artikolo kun Esperantaj esprimoj kaj ties anglalingva traduko) – Esperanto-paĝo pri MIT-Societo por Esperanto troveblas ĉe: <web.mit.edu/esperanto/>; "Alt Weeklies" (alternativa retejo de la asocio Alternative Newsweeklies <www.altweeklies.com/alternative/About/>) sub la titolo "On American Campuses, Esperanto is an Extracurricular Language" <www.altweeklies.com/news/on_american_campuses_esperanto_is_an_extracurricular_language/Preview?oid=828938>. Bona okazo por memorigi, ke Esperanto estas tamen oficiale instruata en kvar usonaj universitatoj: listo <www.uea.org/agadoj/instruado/pirlot.html>.

Temas certe pri unu el la pozitivaj efikoj de la kampanjo por Esperanto kadre de Change.org, iniciatita de Oleg Izyumenko, kaj de la paralela ekstera informlaboro de Neil Blonstein en Usono.

(Surbaze de informoj de Neil Blonstein kaj Henri Masson.)

“Traduttore, traditore” – aŭ “Kiel perdi militon sen scipovi la lingvon de sia kontraŭulo”

Mathieu Guidère: *Irak in Translation – De l'art de perdre une guerre sans connaître la langue de son adversaire*. Parizo: Jacob-Duvernet, 2008. 188 p. ISBN 978-2-84724-211-9.

La 11-an de februaro 2009, en Afganio, embuskitaj talibanoj mortpafis francan oficiron kaj lian interpretiston (*Le Monde*, 12 februaro). La informo povas aspekti banala, se oni ne scias, kio okazis jam antaŭe en Irako.

Profesoro en la Universitato de Ĝenevo, specialisto pri multlingva strategia gardado kaj pri la araba mondo, iama direktoro de esploroj en la Speciala Militlernejo de Saint-Cyr (Francio), Mathieu Guidère <www.guidere.org> publikigis multajn verkojn, i.a. tri pri Al Kaida. Surbaze de zorge kolektitaj informoj pri la problemoj de lingva komunikado kaj de interkompreniĝo dum la milito de 2003 en Irako, li verkis plian libron sub la titolo *Irak in Translation – De l'art de perdre une guerre sans connaître la langue de son adversaire* (... – Pri la arto perdi militon sen scipovi la lingvon de sia kontraŭulo).

“Pli facile stiri ĉasaviadilon”

Tiu libro aktuale ilustras la faman italan aksiomon *Traduttore, traditore* (Tradukanto, perfidanto). Tiel estis dekomence konsiderataj, en Irako, la interpretistoj kaj tradukistoj, ankaŭ ofte nomataj ‘lingvajistoj’ aŭ ‘lingvaj helpantoj’, kunlaborantaj kun la usona armeo. La administracio de Bush kaj ties armeo ege subtaksis dekomence la problemon de lingva nekomunikebleco. Fine de 2006, el 130 000 aktivaj

usonaj soldatoj, nur 130 scipovis la araban, sed je rudimenta nivelo (p. 26). Estis nur unu aŭ du tradukistoj por ĉiu kompanio (ĉirkaŭ 150 homoj). Tiu fakto povas trovi partan klarigon en la frazo: “Tute evidente, la lingvoj ne ĝuas grandan intereson en superpotenco, kiu faris el la angla la mondscale ĉefan lingvon, kaj endis kontentiĝi per tio” (p. 81). Laŭ alta respondeculo de CIA, lernado de la araba ne estas tiel facila: “Estas pli facile instrui piloton stiri ĉasaviadilon ol ĝuste paroli la araban” (p. 118).

Privataj entreprenoj dungis tradukistojn en Irako kaj aliaj arablingvaj landoj por la usona armeo. La ĉefa motivo de pliparto el la tiuj lingvajistoj por fari tiun aparte riskan laboron estis la ebleco gajni multe da mono. Inter tiuj ‘tradukistoj’ estis nemalofte taksiaŭtoroj, picoliveristoj, sen vera scipovo de la angla: “Tradukistoj fuŝparoladis la anglan kaj komunikis esence per gestoj kun la soldatoj” (p. 27). Finfine, pliparto el multaj arablingvanoj, kiuj kandidatigis por fariĝi lingvajistoj fuŝparolis la anglan, kaj pliparto el la multaj usonaj soldatoj aŭ lingvajistoj fuŝparolantaj la araban havis nenian konon pri la araba kulturo, des malpli iraka, kio kondukis al gravaj misaĵoj kaj eraroj. Ne nur usonaj militistoj dependis de la kompetenteco kaj

fidindeco de la lingvajistoj, sed ankaŭ ĵurnalistoj, malliberuloj kaj torturitoj, kies sorto povis dependi de nur unu vorto intence aŭ senintence mistradukita.

Profitemuloj estis ambaŭflanke multaj kaj laŭ plej diversaj manieroj. Anstataŭ ricevi 6 000 dolarojn monate laŭ kontrakto kun Titan, la ĉefa usona lingva entrepreno en Irako, iuj lingvajistoj ricevis nur 1 500. Anekdote, iraka interpretisto ekspluatis la naivecon de nove alvenintaj usonaj soldatoj, kiuj kondukis kiel turistoj. Ekzemple, por aĉeti irakan flagon kiel memoraĵon, la vendisto proponis 5 dolarojn; la interpretisto tradukis per ‘45’ kaj enpoŝigis la diferencon.

Situacioj estis trege diversaj, tiel ke bona substancia resumo de la libro necesigus plurajn paĝojn. Temas pri materialo, per kiu eblus realigi vere tre interesan kaj instruan dokumentan filmon. Sama problemo ekzistas ankaŭ en Afganio <<http://eo.wikipedia.org/wiki/Afganio>>, kie estas aliaj lingvoj ol la araba, precipe la paŝtua kaj la farsia.

Tradukado subtaksata

La aŭtoro dediĉas la paĝojn 164 kaj 165 al la movado ‘Tradukistoj por la Paco’ kaj al ties *Manifesto de la Tradukistoj por la Paco kaj la Homrajtoj*. La indikita retadreso

ne plu validas kaj, sekve, tiu manifesto ne plu estas subskrib-ebla. Mathieu Guidère esprimas bedaŭron, ke "ŝajnas, ke la rolo de tradukisto kiel bazo de la paco en la mondo estas tute subtaksata".

Tiu verko povas interesi uzantojn de Esperanto, kiuj konas ties historion, ne nur pro tio, ke estis periodoj, kiam la simpla, amika kaj konstrua uzo de la Internacia Lingvo, eĉ sen kunlaboro kun eksterlandaj aŭ okupaciaj fortoj, estis konsiderata kiel perfido kontraŭ la patrio, sed ankaŭ pro tio, ke ĝi liveras pripensigan materialon pri interhomaj rilatoj dum milita tempo, kaj ankaŭ pri la evoluado de la teknikoj de aŭtomata tradukado.

Henri Masson

Now you can pay EAB by phone

EAB can now take debit and credit card payments by phone.

So, if you want to buy that book, place a magazine order, pay your British Congress deposit, or join a course – or even top up your UEA account – Viv is now able to accept your money without touching it! Just phone her on 0845 230 1887.

The details on your card are immediately passed through to 'WorldPay', which is a secure electronic site. EAB does not record or hold on file any card details.

You can still choose, order and pay for books online by debit or credit card from our bookshop website: www.esperanto-gb.org/eab/bookshop.htm.

Debit card payments cost us less to process than credit cards payments. Every little helps!

Kapkotizoj

The *Kapkotizo* credit system was already running when I first started as a Director of BEA Ltd in 1991. The UK was geographically divided into 14 federations. The sum of £1 p.a. was allocated from a member's subscription (including life members) to his geographical federation, and held in a credit account for each federation at the Esperanto office. Volunteers (BEA treasurer and others) did the bookkeeping. John Rapley wrote and commented sharply that this was the wrong way round – federations should be raising money to send to BEA.

Kapkotizo was calculated by the office manager every two months. The money could be used to purchase 'free lessons' by the federation or any group within the federation, travel expenses to *Konsila Komisiono* (KK) for approved representatives, and to subsidise federation newsletters and meetings.

I must assume that the purpose of *Kapkotizoj* was to stimulate activity which would otherwise have been impossible. Did it work?

I'm not sure. Attendance at KK wasn't always good, and federation activity was failing in many places. Furthermore, allocation was scarcely fair – big federations with many people and cities were allotted large *kapkotizoj*, whilst smaller and remoter federations, where fares to KK would have been much greater, received less. KK expenses could just as easily have been paid from BEA funds, without this messy accounting procedure, and the cost of lessons and posters met as proper educational or publicity expenditure. EAB printed and dispatched newsletters for some federations with *La Brita Esperantisto*, to save postage, but it was an increasing burden on the office manager and the diminished number of volunteers at the London office.

The result of the *kapkotizo* system was an increasingly large debt showing on BEA's balance sheet, as the money was put aside and not used. *Konsila Komisiono* was asked to discuss with federations whether they would forego some of their credit to help the general financial situation. A number of those with large balances agreed. The total debt was thus reduced.

Then, at the time of the move from London, all the bookkeeping procedures were scrutinized in a tough internal audit. Personal accounts and *kapkotizoj* were scrapped as being inefficient and too time-consuming, and the remaining federation credits were amalgamated into one Federation Support Account of about £3,000. EAB then offered *kapkotizo* payment to any federation which supplied an annual report and asked for it. That didn't work either.

A sum of £500 now appears each year in the treasurer's budget, to support any federations or clubs trying to get established. This usually takes the form of indirect subsidy. EAB will print and send invitations for new groups and federations to all EAB members and associates in the catchment area – chosen by postcode, or other criteria. This probably hasn't been made sufficiently public, though I have offered such support at AGMs, and a few have taken it up. Ideally, we would have one person responsible for stimulating federations and groups with ideas and recommending subsidies where appropriate. Several federations have sent the remainder of their cash funds, in some cases substantial sums, to EAB for safe keeping.

Joyce Bunting, Honorary Treasurer

'Ni teatrumu!' – kia komedio!

Denove aŭdiĝis dum januaro ridado en la granda salono de la domo Estoril ĉe Wedgwood Memorial College: la ĉiujara evento Ni Festivalu! donis okazon al teatro-ŝatantoj jam (eble!) la dekkvinan fojon ĝui Ni Teatrumu!.

Sub la lerta gvidado de la 'impresario' de tiuj ĉi eventoj, Paul Gubbins, ni voĉlegis kaj rolludis, eĉ aktore trejniĝis laŭ sperta instruo de aktoro Collin Simmonds ... ĉio kun granda ĝuo.

Speguloj antaŭ ni esperantistoj

Paul ŝajne ne povas eviti la fakton, ke ĉiu jaro estas nun 'jubilea' – kaj ni pritraktis 'jubileajn' verkojn, precipe komediajn. Du unuaktaĵoj, *Provludo en la klubejo* kaj *La sonĝo de la kursgvidanto*, fontis el la gravega kolekto *Virino ĉe la landlimo* (eldonita en 1959) de d-ino Marjorie Boulton. Ambaŭ verkoj tenas spegulon antaŭ ni esperantistoj, por ne tro severe, tamen iom kritiki niajn agojn – aŭ ties mankon, kiam temas ekzemple pri pago de kotizo aŭ pri lernado de la akuzativo. Multo el tio daŭre aktualas – kaj simile statas pri la eĉ centjara verko *Ĉu Pumpilurbo havu pumpilon?* Inter ĝiaj temoj troviĝas 'virinaj rajtoj' kaj 'respondeco / korupteco de magistrato' – ĉu iom 'mod-ernaj' temoj ... aŭ simple 'et-ernaj'? Mirinde, ke en Leeds loĝanta franco, Fernand Maréchal, verkis per nur 21-jaraĝa lingvo ankoraŭ 'funkcikapablan' satiron. Flanka interesaĵo: el la akompanaj biografiaj notetoj, provizitaj de Paul, mi eksciis, ke tiu aŭtoro – profesia lingvo-instruisto – iĝis la unua sekretario de la tiam nova 'Esperantista Federacio de Yorkshire', do mi duoble danku al li!

Alta takso

Enkalkuleblas inter la dramaj spektakloj de la semajnfina programo la sabatvespera prelego de Geoffrey Greatrex. Bonŝance por ni la konata profesoro de kanada universitato pasigas iom da tempo en Anglio. Li partoprenis kelkajn sesiojn de Ni Teatrumu!, prilumante diversajn ecojn de la pritraktataj verkoj; konsilis pri edukaj aferoj en aliaj sesioj; sed ĉefe prezentis al la tuta ĉeestantaro de Ni Festivalu! (do ankaŭ al 'Drond-anoj') iom mallongigitan version de prelego jam prezentita dum la Roterdama Universala Kongreso en la Internacia Kongresa Universitato, pri la historiisto Prokopio de Cezareo. Geoffrey saĝe elektis taŭgajn informojn kaj bildojn por ĝustamaniere

klerigi kaj distri nian mikspotan publikon, kaj, per lia vigla entuziasma prezento, 'historio' – fakta – iĝis streĉa rakonto pri militoj, krimoj, intrigoj, kian fikcie verkus eble Johansson aŭ Nemere. La granda aplaŭdo montris la altan takson de la aŭskultintaro.

Vere ĝuaj kunvenoj

La dramaj kunvenoj estas vere ĝuaj: se lokaj kluboj daŭre ekzistas ie, la voĉlegado de teatraĵetoj, kian oni praktikas ĉe Ni Teatrumu! estas plurcele rekomendinda – kaj, kiu scias, iam eble prezentiĝos io antaŭ publiko ... kaj eĉ se ne, la ekzercado multe amuzas!

Malcolm Jones

Foto: Paulo Gubbins

Colin Simmonds en aktora pozo (kiun esperantiston strangolanta?)

A future for Esperanto in European defence?

Dear Editor,

I don't know how well acquainted Charles De Carteret is with the Esperanto language or the Esperanto movement. If he is an Esperanto-speaker it seems strange that he can write: "It (Esperanto) is mostly found among the ranks of the intelligentsia and those fascinated by linguistics". While there are, no doubt, Esperantists who regard themselves an intelligentsia (e.g. those associated with *Literatura Foiro* and the so-called Esperanto-Civito), and while there are some very erudite Esperanto-speakers, these are few, and most Esperantists are very ordinary people. Brazil is a notable example of a country where Esperanto-speakers are found in every class of society from intellectuals, like Geraldo Mattos and Sylla Chaves, to the descendants of African slaves. Further, it is surprising that when Charles De Carteret says: "It will be of great importance that an Esperanto Academy be established". He apparently does not know that there is already an Esperanto Academy – in fact, two if you include the recently formed Akademio Literatura de Esperanto.

But perhaps all this is beside the point. Would we welcome the use of Esperanto as a military language? Certainly Esperanto can effectively be used for any

purpose for which a national language is used, but surely L.L. Zamenhof would turn in his grave if his language of peace and international friendship were further to become a tool of the military (as it, in fact, has been by the US Army, as the editor's note mentions).

Some time ago, a Polish friend of mine, who is both an Esperantist and a publisher, told me that he was considering the compilation of a Polish-English military vocabulary, presumably for the use of Polish participants in NATO or a European Defence Service. He appeared to be suggesting that perhaps I could help in compiling the book. As it happened, I didn't and I wouldn't, even if I had had the military expertise to do so.

On the other hand (and there is always another hand), some might say that we should welcome the acceptance of Esperanto in every sphere of human activity.

We already have science fiction, poetry, technical writings, university theses, pop songs, religious texts, soft porn and bad language in Esperanto. It could be argued that unless our international language can be used for everything it is not a real language. But, of course, it is ...

Girvan McKay

Dear Editor,

The interesting article by Charles de Carteret made some very good points and should be appreciated by Esperantists as a very helpful way of breaking the deadlock over the widespread adoption of the language. When I wrote my pamphlet *One Language for One World* over a decade ago, I was not seeking to provide a means to facilitate military co-operation. Instead, I

hoped that the EU members would see the immense value that a common neutral language could import into the Union.

When the author suggests that an 'army' etc. would be inevitable, he forgets that essentially an army in our world has a military aim – to defeat, disable or annihilate a rival army – and that is almost invariably a national aim. So although the EU will have need of a European-wide force, it will have to be not an army, but a body with non-military aims.

The EU is the pattern for a united world, with the structure of law and unity protecting both minorities and the whole Union. 'Defence' is usually a euphemism used instead of 'military force' in order to evade the issues of right and wrong. NATO, formerly a strictly limited body concerned only with defence against an attack upon western Europe, is now engaged in a very dodgy military adventure in Afghanistan. Esperanto might provide an efficient common language, but the purpose of those forces using it could be highly questionable.

Some of these doubts could be moderated if the term 'defence' was not used; and the joint European forces were committed to purposes required for emergencies such as natural disaster or specific requests from the United Nations. Then the valuable advantages outlined by Charles de Carteret would not be rendered suspect by the dubious connotations of the fork-tongued word 'defence'.

I doubt if the fears of Esperanto losing its way and becoming perverted by adoption for a European service are valid. My guess is that the spirit, traditions and above all literature hammered out in over a century of the language would ensure its survival. And that would lead to its very welcome wider use.

John Roberts

Korespondi deziras

Bulgara sinjorino 65-jara, universitata instruisto en Sofio, deziras korespondi kun sinjoro 65- ĝis 80-jara por amikeco. Ŝi interesiĝas pri la naturo, arto, turismo kaj Ŝekspiraj sonetoj. S-ino Ani Mihajlova, bul. A. Stamboliski 67, Sofia, Bulgario. Ret-adreso: lin.art@abv.bg.

Subteni brazilan leĝomodifon

Estimataj,

Se vi aprobas la iniciaton de senatano Cristovam Buarque, kiu prezentis proponon modifantan la Leĝon n-ro 9394, de la 20-a de decembro 1996, permesante la libervolan instruadon de Esperanto en mezgradaj lernejoj de Brazilo, sendu gratulmesaĝon al li.

Lia retadreso estas:
<crisovam@senador.gov.br>.

Amike salutas,
Emilio Cid kaj Aloísio
Sartorato, Brazilo

Ps. Bonvolu diskonigi ĉi tiun retmesaĝon al vialandaj samideanoj!

Bildkartoj por kursanoj

Estimataj,

Baldaŭ komenciĝos mia somera baza Esperanto-kurso, kiu anstataŭas tiun ĉiujaran, semestran kurson por studentoj en preskaŭ ĉiuj karieroj je la nivelo bakalaŭro. Samkiel la alia, ĝi valoras 3 kreditpontojn kaj ne estas deviga, sed elektebla. Dek ses gestudentoj enskribiĝis.

Bonvolu sendi bildkartojn kun salutoj al jena adreso: Esperanto-kurso/Hugo Mora, Escuela de Filología, Universidad de Costa Rica, C.P. 11501-2060 San José, Kostariko.

Kursfine oni aranĝos bildkartan ekspozicion. Foton oni sendos al tiuj, kiuj skribos sian retadreson.

Amike salutas,
Hugo Mora, Kostariko

out of Babel? Raised with Esperanto as a mother tongue, Heather Eason discusses its future in a globalised world. The two-page article was illustrated with a picture of the Butler Library at EAB HQ.

• Kunlabori en la revizio de la vortaro Teach Yourself

John Wells nun revizias sian vortaron Teach Yourself. En ligo kun tio li verkas blogon, kiun vi trovos ĉe <http://vortaro-blogo.blogspot.com>. Li bonvenigas komentojn kaj opiniojn.

• QI with low IQ

The entertaining and usually erudite BBC1 programme *QI* let itself down on 20 February by claiming that Esperanto had 'only 900 words' – apparently why it was easy to learn! Other information presented by host Stephen Fry was correct, and he courageously said three phrases in Esperanto, with almost faultless pronunciation, asking the contestants to guess what they meant. They included 'Saluton!', and the amusing 'Mia kusenveturilo estas plena de angiloj!' (*kusen-* was, however, mispronounced 'kuzen').

MALLONGE

IN SHORT

• Subteno al la propono de MEP Ljudmila Novak

Oni demandas: "Ĉu vi aprobas la iniciaton de Eŭropa Parlamentano Novak por ke Esperanto fariĝu la komuna lingvo de komunikado en Eŭropa Unio?"

Je la 8-a de februaro, el sumo de 2 851 voĉoj, 2 822 jesis, 18 neis, 3 ne sciis, 8 aliaj. Vidu ĉe www.ljudmilanovak.org/modules (<http://minilien.fr/a0jnyb>).

• Esperanto featured in *The Times Literary Supplement*

On 6 February, issue No 5523 of the prestigious *Times Literary Supplement* published a nearly full-page, illustrated review by John Wells of Geoffrey Sutton's reference work *Concise Encyclopedia of the Original Literature of Esperanto 1887–2007*. Much of the review is a general presentation of Esperanto and its situation. The cover of the Supplement featured the word 'Esperanto' in its list of contents.

• A way out of Babel?

The February/March issue of *The Linguist* (Vol.1, No.1, 2009; www.iol.org.uk) published an excellent feature entitled *A way*

'Bonvenon en Sieber en la Nacia Parko Harz' nun legeblas en Esperanto dank' al la agado de lokaj esperantistoj en Germanio.

- **Of Esperanto and 'sci-fi'**

Forrest J. Ackerman, the American magazine editor, who discovered science fiction author Ray Bradbury and is credited with coining the term 'sci-fi', died on 4 December 2008 in Los Angeles. He was 92.

By his late teens, he had mastered Esperanto. He is said to have provided the voice-overs for the film *Incubus* (www.scifi.com/scifiwire/print.php?id=62651).

A number of newspapers reported that in 1939 Ackerman attended the first World Science Fiction Convention in Manhattan dressed in a space suit. He wore the spaceman outfit around the city, attracting cries of "Buck Rogers!" and "Flash Gordon!" from local children. He said: "They had an Esperanto convention, the artificial language, which I know. ... So I was in this futuristic costume and I went up and explained in Esperanto that I was a time traveller from the future."

Some newspapers and blog sites pointed out Ackerman was a speaker and an advocate of Esperanto, and where they did not, Hilary Chapman has succeeded in having a note published on about fifty sites, including that of *The Coventry Telegraph*.

- **Traduki aŭtomate**

La retejo <http://angryindian.blogspot.com> proponas aŭtomatan tradukadon ankaŭ en Esperanton. Kiel atendeble, ne ĉiu vorto ĝustas en la rezulto, sed eventuale gravas la intenco.

- **Diskutforumo eŭropa**

Jean-François Clet petas anglalingvajn esperantistojn partopreni en la prieŭropa perreta diskutforumo ĉe <http://forums.ec.europa.eu/debateeurope/viewforum.php?f=9&language=english>.

- **Misteroj de la difina artikolo**

N-roj 139 kaj 140 de *La Gazeto* publikigis detalegan sciencan traktadon de Sergio Pokrovskij pri la uzo de la difina artikolo 'la' en Esperanto. En la Konkludo, li klarigas: "En aliaj lingvoj la artikolo povas havi aliajn utilajn funkciojn – sed ĉiujn tiajn aliajn funkciojn, kiujn mi ĝis nun trovis, en Esperanto multe pli bone plenumas aliaj, pli bonaj rimedoj. La situacio kiam okcidentano diras al ruso, ke la artikolo estas treege utila por precizigi la sencon, similas al situacio en kiu kriplulo laŭdas sian lambastonon al sana junulo: liaj laŭdoj estas tre pravaj, por li la lambastono estas treege, eksterdube kaj memevidente

utila; sed por la sana junulo ĝi estas ĝena."

- **Eksprokuroro de Usono interesiĝis pri Esperanto**

La 24-an de februaro, dum diskuthoro pri 'Sindeterminado, Internacia Juro kaj Politiko', Ramsey Clark, la Prokuroro de Usono inter 1967 kaj '69, sciigis pri sia intereso pri Esperanto. Iam en sia juneco li studis ĝin en Teksaso.

Nome de UEA, Neil Blonstein dum kelkaj minutoj starigis al li demandojn, interalie ĉu li subtenas la Eŭropan Union, kaj ĉu li scias, ke du membroj de la Eŭropa Parlamento rekomendas la studon de Esperanto.

Li parolis pozitive pri la Unio. Poste li komencis defendi indiĝenajn lingvojn. Private, Neil Blonstein klarigis al li kaj la Bolivia UN-Ambasadoro, ke ili povas dependi de la esperantistoj por defendi indiĝenajn lingvojn. La prelego okazis sub la aŭspicio de la Bolivia Misio ĉe UNO.

- **Mention in *The Vegetarian***

A piece on Wedgwood Memorial College in *The Vegetarian* (Spring issue, 2009) naturally mentioned that it 'also hosts the headquarters of the Esperanto Association of Britain'.

- **Lerniga babilado per video**

Komenciĝis nova kurso de Esperanto en atlernejo de la urbo Foshan, Ĉinio), kie Augusto Casquero instruas la hispanan kaj Esperanton. Partoprenas en la kurso ĉirkaŭ 50 gelernantoj, kaj inter ili kelkaj instruistoj. Por ili estus kuraĝige vidi kaj aŭskulti homojn, kiuj parolas nian lingvon. Similan sperton li havis antaŭ unu jaro, interkontaktiginte lernejon de Pollando kun lernejo de Ĉinio, tre sukcese. Li ŝatus en ĉiu klaso dediĉi kelkajn minutojn al videa rekontakto (eble pere de Skype) kun junaj geesperantistoj el diversaj landoj. Liaj gelernantoj estas pli ol 90-

Sveda renkontiĝo en bela naturo

22–24 majo 2009

Venu al popolaltilernejo Fornby, apud Borlänge, en Dalekarlio

- Ĉi-jare okazos: rapidkurso por akompanantoj aŭ eĉ partoprenantoj; tuttaga ekskurso al la mondfama kuprominejo en Falun, kiu estas sveda mondheredaĵo; ekskurso al la subĉiela muzika kaj opera scenejo Dalhalla, iama kalkŝtona minejo; promenoj en la bela ĉirkaŭaĵo; infanvaritejo kun sperta gvidantino, kiu ludos kun ili kaj instruas al ili kantojn; samideanoj distros nin per sia muziko. Paul Gubbins prezentos propran teatraĵon. Krome li prelegos pri la projekto Lingvolanĉilo.

- Eksterlandaj partoprenantoj havos rabatitan kotizon. Pliaj informoj kaj aliĝoj ĉe Sveda Esperanto-Federacio, Vikingagatan 24, SE-113 42 Stockholm, Svedio. Retpaĝaro: www.esperanto.se/esperantistoj/sef/ aŭ sefkongr09@esperanto.se.

procente virinaj, inter 16- kaj 21-jaraĝaj. Se vi povos helpi, kontaktu Auguston Casquero: augustocasquero@gmail.com.

• **Rusa–Esperanta vortaro reta**

La plej populara vortara sistemo en la ruslingva interreto, Multitran.ru, nun havas ankaŭ dudirektan Esperantan vortaron.

Multitran.ru havas 200 korporaciajn klientojn, interalie la brita ambasado. Tage ĝin vizitas 90 000 uzantoj. Tiun popularecon la sistemo gajnis ne nur pro tio, ke ĝi estas senpaga kaj alproprigis pli ol 5 milionojn da terminoj, disdividitaj per 800 temaj rubrikoj, sed ankaŭ pro tio, ke ĉiu registrita uzanto rajtas aldoni, korekti novan terminon en ĉiu vortaro. Oni povas serĉi alfabeto, morfologie kaj fraze.

En aparta forumo por ĉiu lingvo eblas demandi pri dubinda traduko kaj proponi sian varianton.

• **Bonvenon en Ĉampanjo!**

La Nacia Interasocia Kongreso de Esperanto en Francio ĉi-jare okazos en la urbo Troyes, de la 7-a ĝis la 11-a de majo. Troyes estas la historia ĉefurbo de Ĉampanjo. La kongreso okazos en vasta kaj agrabla loko: Centre Sportif de l'Aube, 5 rue Marie Curie, alirebla por handikapuloj, oni trovos ĉion necesan por studema laboro: interretan konekton kaj memservan restoracion. La provizora programo, la praktikaj informoj kaj la aliĝilo estas legeblaj kaj elŝuteblaj ĉe la retpaĝoj de: *Espéranto 10*: <http://esperanto10.free.fr>. Aliĝo estas senpaga por eksterlandanoj. (Informis Claude Nourmont.)

• **'Biggest' Southport meeting:** *On 17 January at the Friends Meeting House, Southport, local Esperantists and others from Manchester joined members of the Baha'i Faith. One of them, Sylvia Miley, gave an excellent presentation with her colleagues about the shared history and links between Esperanto and their faith. This meeting was the biggest ever held by the Southport group, and they were pleased to discover that one of the Baha'i visitors was an Esperanto-speaker (Nicholas Bridgewater, a student from Manchester University) – he gave part of the presentation in Esperanto.*

• **Z-Net requests translation**

On the website www.zmag.org/zlanguages, there appears the following: "To be truly effective, social change will have to happen internationally. It is therefore very exciting that there has been a spontaneous effort to translate material from Z-Net into many different languages.

"If you are interested in undertaking a new translation project into a new language from scratch, we can either post links to your server, or, if you do not have a server, you can then send us html pages that we can host for you..."

• **Malplimultoj eŭropaj**

Troviĝas plurlingva retpaĝaro pri eŭropaj popoloj ĉe www.eurominority.eu/version/epo/, en kiu ekzistas ankaŭ Esperantlingva versio. Kvankam estas kelketaj malgravaj eraroj, temas pri bonveniginda iniciato.

• **Kurso pri literaturo en Hago**

La 9-an de majo 2009 okazos en

la Domo Andreo Cseh, Hago, kurso pri Esperanta literaturo. Ed Borsboom prelegos pri dek klasikaj verkoj. La aliĝkoto estas 28 eŭroj, kiu inkluzivas lunĉon. Pliaj informoj haveblas de s-ro Atilio Orellana Rojas, Riouwstraat 172, NL-2585 HW Den Haag, Nederlando; tel. 00 31 70 3556677; rete: iesperanto@versatel.nl; retpaĝaro: www.iei.nl.

• **Tri grandaj informtabuloj**

En decembro okazis inaŭguro de tri novaj, grandformataj Esperantlingvaj informtabuloj ĉe la kajoj de la stacidomo en Herzberg, Germanio. Partoprenis i.a. la fervoja ĉefo Detlev Krusche kaj Urbestro Gerhard Walter, kiuj emfazis la unikan varb-efikon kaj por la stacidomo kaj por la urbo, kiel ankaŭ por la lingvo Esperanto.

• **Wedgwood Memorial College**

WMC now has a new website at www.stoke.gov.uk/wedgwoodmemorialcollege.

EAB bookshop – selection

Please add 15% for post and packing. Cheques payable to 'EAB'. You may make telephone purchases using your debit/credit card: tel. 0845 230 1887.

EAB cannot stock all titles, but can order items, for which you pay EAB in sterling. The UEA Catalogue is at: <http://katalogo.uea.org>.

Second-hand books are available from our librarian Geoffrey King: www.biblbut.org/html/brokante.

Ĉirkaŭ la mondo dum 80 tagoj *NEW* Jules Verne £16.00
Kaliningrad: Sezonoj, 2008. 224p., 20cm. A classic adventure story; Phileas Fogg attempts to circumnavigate the world in 80 days to win a bet. Translated from the French by Jean-Luc Tortel.

La dormanto vekigās *NEW* H.G. Wells £13.10
Rotterdam: Bero, 2008. 214p., 21cm. A man wakes after a 200-year sleep to find that his bank account has grown but society has changed. Translated by A.F. Milward.

Internaciaj ekzamenoj *NEW* £4.20
Rotterdam: UEA/ILEI, 2008. 38p., 21cm. A guide to the elementary and middle level ILEI/UEA international exams, with goals, syllabus, rules and specimen tests.

La kisa malsano S.J. Bakó & C. Piron £9.20
Vienna: IEM, 2000. 119p., 23cm. The second in the series "Tiaj ni estas". In the title story by Claude Piron everyone in a town has an urge to kiss – apart from the Esperantists. Also contains nine short stories by Bakó.

Komputeko *NEW* Yves Nevelsteen £5.60
Partizánske: Espero, 2008, 94p., 21cm. A printed version of the *komputeko.net* website, giving over 7600 computer-related terms in US-English with their Esperanto equivalents, listed in English word-order.

La kosmo kaj ni Galadí-Enríquez & Amri Wandel £12.25
Antwerp: FEL, 2005 (2nd ed.). 222p., 21cm, illustrated. A complete handbook on theoretical and practical astronomy, including discussions on galaxies, planets and life in the universe.

La skota lingvo, hodiaŭ kaj hieraŭ *NEW* William Auld £2.50
Glasgow: EAS, 2007. 16p., 21cm. A concise overview (in Esperanto) of the modern Scots language. With a foreword and additional notes by Girvan McKay.

Trans la spegulo kaj kion Alico trovis tie Lewis Carroll. Translated by Donald Broadribb. £6.20
Jekaterinburg: Sezonoj, 2001. 128p., 20cm, illus.. The children's classic tale of *Through the Looking Glass*.

Verdaj voĉoj (CD-ROM) Paul Gubbins £7.00
Barlaston: EAB, 2004. An interactive listening CD-ROM. 8 video clips of the famous and not-so-famous speaking Esperanto; accompanying exercises to aid comprehension. Excellent for 'tuning-the-ear' and for getting to grips with spoken Esperanto.

Verdaj voĉoj 2 (CD-ROM) Paul Gubbins £7.00
Barlaston: EAB, 2007. 10 exercises to aid comprehension, with 12 video clips and one audio clip.

Vere aŭ fantazie Claude Piron £13.10
Chapécó: Fonto, 2001 (3rd ed.). 239p., 21cm. Collection of stories from around the world, arranged so that a reader gradually improves their vocabulary.

Vikipedio por vi *NEW* Ziko van Dijk £4.20
Espero, 2008. 57p., 21cm, illus.. Vikipedio is the Esperanto-language version of Wikipedia, the internet's largest online encyclopaedia. This handbook explains how it works and how you can contribute to it.

107 krucenigmoj en Esperanto *NEW* Stano Marček £9.50
Slovakia: Martin, 2008. 88p., 27cm, illus.. 107 crosswords of varying difficulty.

• **Dutch postage stamps celebrating the 93rd World Esperanto Congress in Rotterdam last year and 100 years of the World Esperanto Association (UEA).**

• **Kontaktogrupo por lernantoj**
Emilio Cid el São Vicente, Brazilo, kreis novan retgrupon por antaŭenigi internaciajn kontaktojn inter lernantoj. Li diras: “Mi rimarkis, ke esperantistoj, kiuj ne havas eksterlandajn kontaktojn, malrapide progresas kaj emas forlasi la movadon.” La nova retgrupo nomiĝas “Tuta Mondo” ĉe www.ipernity.com/home/emilio. Li petas, ke oni traduku kaj adaptu lian inviton nacilingven kaj aldonu ĝin al naciaj retlistoj.

• **Bill Simcock (1918–2008)**
An obituary of Bill Simcock appeared in *The Guardian* on 11 February (www.guardian.co.uk/theguardian/2009/feb/11/obituary-bill-simcock). See also the previous issues of *EAB Update* and *La Brita Esperantisto*.

• **Por aldoni Esperanton en lingvolernan retejon**
<www.livemocha.com> estas usona senpaga lingvo-instruada retejo. Laŭ *New York Times* ĝi estas “potenca ŝanco por homoj el la tuta mondo interligi en la lingvo de la kontaktantoj”. Lecionoj estas ĝis nun haveblaj por nur kelkaj lingvoj. Estus bone, se aldoniĝu Esperanto, ĉar la retejo substrekas la socian aspekton de la lingvo, do ŝajne ne temas pri komercocela afero. Livemocha jam konsideras Esperanton, kiu aperas kiam oni rigardas la menuojn post ‘I

• **Furora informado pri Esperanto en Rusio longe efikos**
Ĉirkaŭ la 15-a de februaro, konata krimea esperantisto Paŭlo Moĵajev faris furoran prezenton de Esperanto en la due plej populara blogo de la ruslingva interreto – tiu de Artemij Lebedev, la fama aspektigisto kaj skandala Vivĵurnala uzanto. Pri tio informas rusa *Esperanto-novosti* ĉe sia paĝaro www.e-novosti.info/blog/17.02.2009/2.

Artemij Lebedev anoncis novan formon de sciinterŝanĝoj, kiam fakulo anoncas sian profesiecon, kaj interesiĝantoj demandas lin pri io ajn koncerne la fakon. Moĵajev prezentis sin kiel profesia esperantisto (kio li fakte estas, enspezante, laŭ lia persona aserto, per Esperanto proksimume duonon de sia monata enspezo). La temo de Esperanto rezulte interesis publikon (pri biokemio, bank-aŭtomatoj kc.). Multaj demandintoj montris sin pensantaj homoj, sen preta antaŭjuĝo pri Esperanto. Dekoj ricevis trafajn respondojn de Paŭlo (al li kelkloke helpis moskvano Maksim Griŝin).

La tuta diskuto legeblas ĉe <<http://tema.livejournal.com/275854.html?thread=119180942#t119180942>>.

Informinto Vjaĉeslav (Slavik) Ivanov, el Peterburgo, aldonis: “Mi timas supertaksi la okazintajn, sed ĝi vere estas la ĉefa ruslingva por-Esperanta evento de la monato februaro. Ĉar la diskuto restas konservita en la (dua/tria) plej populara blogo de la ruslingva interreto, ĝi ankoraŭ longe efikos.”

speak’ kaj ‘I am learning’, kaj ene de la retpaĝaro eblas voĉdoni por Esperanto ĉe <http://livemocha.uservoice.com/>.

• **EU Citizens’ Campaign on net**
At the end of January, 65 people had voted in the European Citizens’ Campaign for Esperanto to be a subject in British schools. If you have not voted, you can do at www.european-citizens-consultations.eu/uk/proposal/2061. Each EU nationality has its own ballot.

• **On language endangerment**
A conference on the Sociolinguistics of Language Endangerment, in conjunction with the 3L International Summer School in Language Documentation and Description at the School of Oriental and African Studies, in London from 22 June to 3 July will discuss a range of issues relating to language endangerment, and is open to all. For further information, see www.hrhelp.org/events/3L/index. Abstracts of talks will soon be on the CIPL website: www.ciplnet.com. Proposals for 20+5 minute presentations are now invited. Abstracts by 31 March 2009.

• **Simpozio pri plurlingvismo**
La asocio Eŭropa Observejo pri Plurlingvismo ĵus anoncis sian 2-an simpozion. Ĝi okazos de la 18-a ĝis la 19-an de junio 2009 en Berlino. (Vidu pli ĉe <http://plurilinguisme.europe-avenir.com/index.php>). La ĉi-jaraj temoj estos: • Kiel protekti la lingvan diversecon kaj samtempe eblegi interkomunikadon en Eŭropo, kaj eviti uzon de senkultura komunikilo? • Al vera plurlingva edukado de elementa lernejo ĝis universitato (La Observejo, diras ke la Komisiono proponis la formulon “1 + 2”, t.e. hejmlingvo + 2 fremdaj lingvoj, sed tio kondukis al: hejmlingvo + la angla + 1 fremda lingvo. • Lingvaj strategioj en la firmaoj. □

Esperantistoj ĉe la Monda Socia Forumo en Brazilo ankaŭ malstreĉiĝis (vidu paĝojn 1 kaj 2).

Rubrikestro: *Saliko, Finnlando*

SPORTO EN BRAZILO

Brazilanoj praktikas plurajn specojn de sporto, ĉefe futbalon, la plej konatan el ĉiuj en la tuta mondo.

Kvin-foje Brazilo gajnis la mond-pokalon: 1958, 1962, 1970, 1994 kaj 2002.

Ĝi estis vic-ĉampiono dufoje: 1950 kaj 1998. Ankaŭ gajnis sep amerikajn pokalojn.

Kiu ankoraŭ ne aŭdis paroli pri la famaj brazilaj futbalistoj Pelé, Ronaldo, Ronaldinho, Zico?

Krom futbalo, preferataj sportoj en Brazilo estas ret-pilko, plaĝo-retpilko, korbo-pilko, vet-kurado kaj teniso. Aliflanke, estas tie ĉi alia sporto (mikso de danco kaj lukto) kiun la afrikaj sklavoĵoj kunportis en la 17a jarcento, kies nomo estas Kapoejro.

En 1972, Nacia Sport-Konsilio establis kapoejron kiel sportospecon, donante al ĝi specialajn regulojn por konkuroj. Pere de Brazila Boks-Konfederacio, ĝia praktikado, kiel sporto, estis oficiale reguligita. Oni trovas kapoejristojn ĉefe en Ŝtato Bahio, nord-orienta regiono de Brazilo.

Spektu du filmetojn pri Kapoejro pere de subaj retadresoj:

<http://www.youtube.com/watch?v=RE9KnoD6y2A&feature=related>

http://youtube.com/watch?v=_g-jt4jewA

La tekston verkis *Liette Lêla*, Brazilo.

Reviziis ĝin *Célio Freitas Martins*.

Por trovi aliajn raportoĵojn, vizitu nian hejmpaĝon sub "ĉenraportoĵoj" : www.junaamiko.inf.hu . Se via lando ne raportas, fariĝu vi raportanto.

Klarigoj: *plaĝo (strando):* apudlaga loko por feriantoj. *pokalo:* trinko-vazo, ofte funelforma kun larĝa faŭko (buŝo), ofte el valora metalo, donacita kiel trofeo al la venkinto en sporta konkurso. *sklavo:* senrajta homo, apartenanta kiel objekto al alia homo, kiu lin aĉetis aŭ kaptis en milito.

Juna Amiko proponas buntan kaj tutmondan enhavon. Por la aktuala numero Azio forte kontribuis: fableca legendo el la montega lando Nepalo, anekdotoj el la granda Bharato (Hindio), aventura rakonto pri pli granda Ĉinio (verkita de ĉeĥo kaj sendita de germano) kaj legendo el Vjetnamio. Aldoniĝas tradukoj el Kubo – legendo kaj teatraĵeto. Aperos plie kvizo, la bildstrio pri la aventuroj de la vojaĝantaj instruistoj Emilo kaj Erni, artikolo 'Ĉu vi scias, ke ...' kaj la kutima rubriko pri lernejaĵoj kaj movadaĵoj. Humuro figuras en formo de pluraj ŝercoj, kaj en amuzaj poemo kaj skeĉo pri la frezeniga flanko de retbabilado.

• If you would like to subscribe to *Juna Amiko*, send just £11 to the EAB office (Station Road, Barlaston, Stoke-on-Trent ST12 9DE) with your name and address, or order on-line at www.esperanto-gb.org

Multaj novaj aferoj el la junularo

www.jeb.org.uk

Tuj post Kristnasko, ses JEBanoj vojaĝis al la bela germana urbeto Biedenkopf por partopreni en la Internacia Seminario. Por Chris, Guy kaj Clare tiu estis la unua IS, kaj ili ege ĝuis la eblon festi kaj ekkoni interesajn homojn en internacia etoso. Por Rolf, Tim kaj Gavan, tamen, estis labora semajno, ĉar ili ĉiuj membras en la organiza teamo. Pro tio ke li estas la ĉef-organizanto, Rolf certe havis plej multe por fari kaj deĵoris ĉiutage. Dum la tagoj li gvidis sesiojn kaj prelegojn, ekzemple pri la amuza temo 'Kiel savi Esperanton de la esperantistoj'. Dum la vesperoj li enkondukis la distran programon, kaj ofte mem havis gravan rolon en ĝi. La plej populara programero de la semajno verŝajne estis 'Kiu volas iĝi milionulo', en kiu Rolf rolis kiel Chris Tarrant. Ankaŭ Gavan faris grandan kontribuon al tiu bonega vespero. La lumoj, pri kiuj li respondecis dum la tuta semajno, estis perfekte kunordigitaj kun la bildoj kaj muziko, kaj tiu ege profesiigis la ludon.

Kurso por veraj komencantoj
Ankaŭ Tim Owen estis tre okupita. Matene li instruis la kurson por komencantoj, kaj ĉi-jare li havis verajn komencantojn, kelkaj el kiuj antaŭe eĉ ne konis la alfabeton. Ĉiuj bone progresis, tamen, kaj je la fino de la semajno kapablis babili kun pli spertaj esperantistoj sufiĉe bone. Tim faris ankaŭ tre interesan prelegon, kiu temis pri laborantaj infanoj. Multaj homoj ĉeestis, kaj entuziasme pri-diskutis ĉu povas esti situacioj, en kiuj estas bona afero se infanoj laboras. Ni ne ĉiuj interkonsentis!

Tutnova 'Junulara Esperanto-Semajno'

Silvestron vespere venis granda anonco de la IS-teamo. Per filmo oni klarigis al ni, ke venontjare la IS ne okazos. Sed ne timu, ke ne plu estos vintra aranĝo por gejunuloj! La tradicia germana evento kuniĝos kun la pola Ago-Semajno, kiu lastatempe okazas dum la sama postkristnaska semajno. La novaĵo, ke oni ne plu devos elekti inter la du renkontiĝojn ege plaĉis al la IS-partoprenantoj, kaj ni jam antaŭguas la venontan vintron, kiam ni vojaĝos al Zakopane en Pollando por ĉeesti la unuan Junularan Esperanto-Semajnon (JES). Kune kun aliaj germanaj kaj polaj organizantoj, Rolf denove havos gravan rolon, kaj ankaŭ Tim kontribuos. Li jam kreis belan neĝhoman simbolon por JES, kiun vi povas vidi, kune kun pli da detaloj ĉe la retpaĝaro http://eo.wikipedia.org/wiki/Junulara_E-Semajno.

Denove tre ĝuinda sperto

Kompreneble JEBanoj daŭre okupiĝas pri Esperanto en Britio. En Januaro Mikeo, Tim kaj Clare ĉeestis la 'Ni Festivalu'-semajnfino en Barlastono, kie okazis kunveno de la JEB-komitato.

Ni diskutis multajn aferojn, ekzemple la kontribuon de JEB al la venonta Brita Kongreso, kaj la statuton de la asocio. Ni ĉiuj ĝojis pro la eblo renkonti kun Geoffrey Greatex, kiu rakontis al ni kelkajn interesajn aferojn pri la pasinteco de JEB. Nia kunveno feliĉe ne daŭris la tutan semajnfinojn, kaj ni do povis ĉeesti la diskutrondon, kiun organizis Derek Tatton. Por Tim kaj Clare tiu jam estas la tria diskutrondo, kiun ili partoprenis, kaj denove tre ĝuinda sperto.

JEB renkontiĝo kun la nova klubo en Notingamo

Intertempe Guy Johnston daŭre aktivas en Notingamo. La loka grupo, kiun li starigis pasintjare, renkontiĝis je la fino de januaro, kaj la membroj pasigis agrablan vesperon kune en trinkejo. Pro la sukceso de liaj klopodoj, JEB decidis okazigi sian venontan renkontiĝon en Notingamo, kaj invitis ĉiujn membrojn de la Notingama klubo ĉeesti.

La sekva JEB-renkontiĝo estos dum la Brita Kongreso en Salisbury, kie okazos nia jarkunsido. Ĉi-jare ni estas feliĉaj, ĉar alparolos nin la juna pola esperantisto Przemek Wierzbowski pri siaj spertoj de Esperantujo. Ni esperas, ke multaj gejunuloj ĉeestos – pli da informoj troveblas ĉe nia retpaĝaro <http://www.jeb.org.uk>.

Clare Hunter

Kunodiĝo anoncita!

Clare Hunter kaj Tim Owen en februaro anoncis sian gefianc-

iĝon. Elkorajn gratulojn al ili! Jen la feliĉa paro:

Popular JEB Secretary Clare to address North West Federation

JEB secretary, Clare Hunter, will be the guest speaker at the North West Esperanto Federation's spring 2009 meeting in Preston. Her presentation entitled "Mi kaj Esperanto: Spertoj kaj Esperoj" will follow the AGM under the leadership of Federation chair-

man, Stephen Thompson.

This convivial event includes a Lancashire Hot Pot buffet lunch, sandwich tea break and free tea and coffee, as well as Esperanto conversation circles and the ever-popular raffle. The Empire Services Club in Hartington Road, Preston, is the comfortable venue for the meeting and is conveniently located five minutes away on foot from the main rail station.

Esperanto-speakers are invited to attend this annual event, which will take place on Satur-

day, 9 May 2009 from 12 noon to 5 pm. To book, please send a cheque for £10 made payable to: South Lancashire Esperanto Group to: Andrew Wheatley, PO Box 103, Lytham St Annes FY8 3GU (tel. 07543 301467 – mobile). Ensure that the cheque arrives before Wednesday, 29 April, and please tell Andrew if you are a vegetarian.

Jim Voiels,
NW Esperanto Federation
Assistant Secretary

Orienta Federacio saltis en vivon

La Orienta Federacio saltis en vivon dum sia somera pikniko. Kutime tiu kunveno allogas nur kvar-kvin personojn, sed en aŭgusto alvenis dek kvin, plus tri familianoj, ĉe Boydells Dairy Farm en Essex, la bieno de la nuntempa O.F.-prezidanto, Roy Threadgold. Ni ĝojas, ke sukcesis ĉeesti tiom da anoj; aparte menciinda estas Ben Gosling, kiu biciklis ĉirkaŭ 30 mejlojn.

Dum ni esperantistoj, fratino kaj du nevetoj de iu ano rigardis diversajn bestojn kaj eĉ ŝafmelkadon – ege nekutiman vidajon.

Dume la plimulto preparis sin por promeni. Provizita per Esperanta listo de eble vidotaj plantoj, arboj, bestoj kaj birdoj, ili ekmarŝis laŭvojete tra la bela kamparo. Konstanta babilado kaj ridado aŭdiĝis dum la promeno, tamen kelkaj sukcesis vidi cervon. Post eble horo, preskaŭ la tuta grupo reeniris la piknikojon, kie ni refreŝiĝis per teo. Sed mankis kvar-kvin. Post plia duonhoro ili finfine alvenis; ili tute perdiĝis kaj estis devigataj peti direkton ĉe iu farmdomo. Kien ili forvadis nur Dio scias!

Post la aftfebra krizo de 2001, Boydells Dairy Farm ricevis de la

esperantistaro transrojan ponton memore al la bestoj, kiuj pereis kiel rezulto (pro la febro, ne la ponto). Do, foto nepris.

Dum la fina parto de la tago

okazis montrado de kolekto de serpentoj, lacertoj, tarantuloj, skorpioj ks., kiun alportis juna farmlaboristo.

Roy Threadgold

Informa kunveno okaze de Kristnasko en suda Londono

La 13-an de decembro 2008 la Sud-Londona Esperanto-Grupo (parto de la Sud-Orienta Esperanto-Federacio) organizis Kristnaskan Feston kaj Naskiĝ-feston de d-ro Zamenhof, ĉe Unity Centre of South London en Balham. Ĉeestis dudek unu personoj, kaj ni ĉiuj pasigis tre ĝuindan tempon. Al la okazaĵo ni invitis kaj esperantistojn kaj neesperantistojn, por ke ni povu informi pri la lingvo al aliaj – do ĉiuj estis bonvenaj.

Kiel kutime, estis multe da manĝaĵoj kaj trinkaĵoj, sed ankaŭ pluraj distraĵoj kaj 'specialaĵoj'. Annice Szrajbman preparis interesan montraĵon pri Esperanto, kun multaj bildoj kaj informoj pri la uzo de la lingvo. Greta Buttinger kunportis unu el siaj gastlibroj por montri al aliaj. Gastparolanto, David Lally, la prezidanto de la Eŭropa Scienfika Asocio, invitita de Peter Redfarn, interese parolis pri la Asocio kaj siaj vojaĝoj al diversaj

landoj por ĉeesti kongresojn kaj kunvenojn. D-ino Pat Kudiabor parolis pri la diversaj servoj de Unity Centre, kaj d-ro Ambrose Togobo pri la nova dieta kaj bonstatiga programo, kiun la centro senpage ofertas al ĉiuj. Peace Kudiabor parolis pri la movado 'Unity' kaj donis ekzempleron de la libreto *Daily Word* al ĉiu. Ni donis informojn kaj la adreson de la Esperanto-movado en Ganao, kaj ili

promesis, ke kiam ili vizitos la landon, ili kontaktos la movadon kaj transdonos salutojn el Sud-Londono! Poste Kevin Bourne kaj Gregory Porilo muzikis, kaj ĉiuj kunkantis kelkajn kristnaskajn kantojn. Ĉi-jare la festo okazos la 12-an de decembro, do bonvolu enskribi ĝin en vian agendon. Venu kaj alportu viajn amikojn!
Gregory Porilo

Kathleen Hand's 100th birthday party

Kathleen was born in Stockport, Cheshire, on 2 February 1909. The family moved later to Liverpool, where Kathleen commenced her career with the Civil Service, first with the Ordnance Survey, later moving to the Probate Department. She learned Esperanto in her teens with the Liverpool Esperanto Society, and enjoyed many events throughout Britain and abroad. Particularly enjoying visits to her cousins in Florida. She also taught Esperanto to many of her friends, but in her teens, during an operation, a facial nerve was accidentally cut, which caused problems, particularly affecting her speech. She never let this affect her love of Esperanto and travelling, however, regularly attending meetings of the Esperanto-Rondo in Liverpool, the North-West region and Wales, until comparatively

recently, when her health began to fail. On her 100th Birthday, Monday, 2 February, goddaughter Angela and family, together with the staff, arranged a wonderful party with music, singing and dancing for the residents and Kathleen to celebrate her centenary in style.

Vivienne Isherwood and Ian Mac Dowall of the Liverpool Esperanto-Rondo and the South-Lancashire Esperanto Society attended the party.

Kathleen was surrounded by birthday cards, including one from the Queen, of course, one from the Civil Service, and many from Esperantists not only from the North-West region but also from EAB and all over Britain. These were on a separate table by Kathleen so she could study them all without having to move. On behalf of the North

West Esperanto Federation, Vivienne and Ian gave Kathleen a

Left to right: Annette Timewell (deceased), Doreen Winterburn and Kathleen Hand (100 years old)

New Members of EAB

Mrs. C. Berry, Skipton
R.S. Butler, Surrey
Richard Carter, London
Stanley J. Drake, USA
J.A. Duckworth, Altrincham
C. Duncan, Essex
Frances Eason, Suffolk
Heather Eason, Cardiff
James Gibbins, Spain
Revd H.R. Hall, Wrexham
G.D. Johnston, Prestwood
D.E. Kennard, Somerset
Robert Taylor, York
Eric Tidy, Harlow, Essex

New Supporters

Roger W. Moore, Chester

Deceased Members

Eva Goulding, Preston
Robert Russell, Glasgow
Ivy Shelton, Andover

Completed the Free Postal Course

Dimitri Denisjonok, Hull

Completed the Elementary...! Course

Eleanor Gibb, Germany

beautiful bouquet of flowers for her bedroom, together with sweets and chocolates, for her to give to her carers at St Martin's Care Home, Oakhill Park, who had worked so hard to make it such a successful event. Some of Kathleen's friends from a Rambling group she used to run, were also able to attend. She had taught them Esperanto too, many years ago, and they were still able to say a few words in it.

Although conversation with Kath is not easy, her eyes clearly showed that she could still read who the cards had come from and that she was enjoying the party and seeing her old friends again.

All in all a successful 100th birthday for our longest-serving member of the North West Esperanto Federation and perhaps of the British Esperanto Association.

Ian Mac Dowall

- Make sure media reference sections and your town, county, university or school library have a copy of this unique work of international reference in English

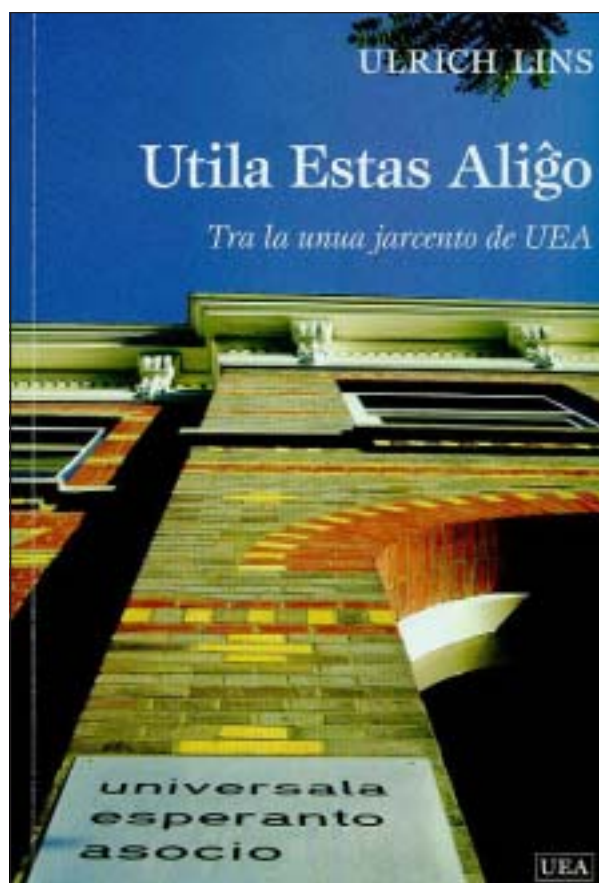
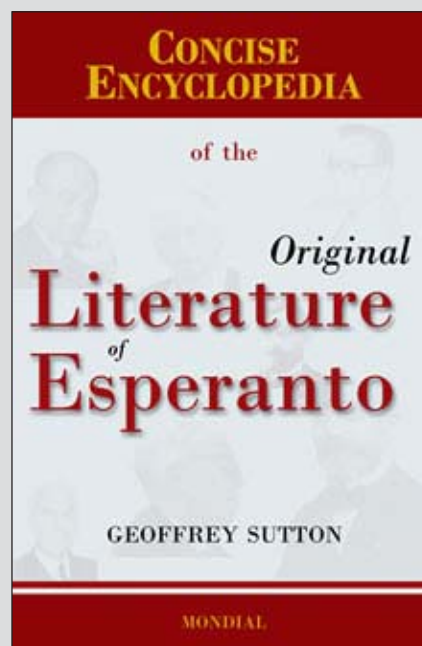
Concise Encyclopedia of the Original Literature of Esperanto

- preface by Dr. Humphrey Tonkin, Professor of the Humanities and President Emeritus at the University of Hartford, Connecticut
- general introduction to Esperanto literature, its history, evolution and modern development
- individual introductions to the five periods of the literature
- over 300 individual articles on the most important writers and their work in chronological order, with biographies and critique
- sample literary texts from some of the best original authors
- an introduction to the language itself, its linguistic structure and creative capabilities, including *Esperanto from the Viewpoint of a Writer* by Claude Piron
- extensive bibliographies and index

Concise Encyclopedia of the Original Literature of Esperanto 1887-2007 by Geoffrey Sutton. New York, NY: Mondial, 2008. x + 728 pages. Format: 6" x 9" (152 x 229 mm). ISBN 978-1-59569-090-6. Price €66.00 + p.&p.

• Place your order online at <www.librejo.com/enciklopedio>, by fax (+1-208-361-2863), or by e-mail: informo@librejo.com. Mondial will respond promptly with information on the various means and prices of carriage. Mondial (Ulrich Becker), 203 West 107th Street, Apt. 6 C, New York, NY 10025, USA.

Resale outlets should contact Mondial (informo@librejo.com) to agree a price. Pay only after agreement on the cost of carriage. Payment may be made by US bank cheque in US\$; or by giro to a bank in Germany; or to Mondial's account at UEA, Netherlands. Also available from EAB at £48.80 + £7.50 p. & p..

Utila Estas Aliĝo estas bele produktita libro, verkita en klara kaj flua lingvaĵo, kun riĉa kvanto da fotoj el la historio de Universala Esperanto-Asocio, kiu pasintjare festis sian 100-jariĝon.

Post la apero de la unua libro de Zamenhof en 1887, sendube la plej grava dato en la historio de Esperanto estas la fondo de UEA dudek unu jarojn poste, en 1908. Okaze de sia 100-jara jubileo, UEA aperigis ĉi tiun eldonaĵon. Ĝi ne estas plena analizo de la historio de UEA, sed la tri kontribuajoj celas lumigi la historion kaj stimuli al pliaj esploroj.

La unua kontribuajo elstarigas la ĉefajn trajtojn de la agado de UEA dum cent jaroj. La aliaj du koncentriĝas al personoj, kiuj komence kaj dum granda parto de la ekzistado de UEA profunde influis la asocian farton: Hector Hodler kaj Ivo Lapenna.

D-ro Ulrich Lins estas historiisto, kiu estas jam bone konata pro sia gravega libro *La danĝera lingvo* (1988) pri persekutoj kontraŭ Esperanto.

- *Utila Estas Aliĝo* de Ulrich Lins. Roterdamo: Universala Esperanto-Asocio, 2008. 126 paĝoj. 16 x 23,5 cm. Ilustrita. ISBN 978-92-9017-105-8.

SPECIALA PREZO sole ĉe EAB, **NUR £12**, inkluzive de afranko kaj pakkostoj (prezo plus sendokostoj ĉe UEA £15,20).